

datastructuren en algoritmen
2011 10 06
college 10

- **datastructuren: lineair en hierarchisch**
stacks, queues, vectoren, lijsten, rijtjes, priority queues
bomen, binaire bomen, binaire zoekbomen, AVL-bomen, heaps
- **sorteer-algoritmen**
heap-sort, selection sort, insertion sort, merge sort, quick sort,
quick select
- **hashing**
- dynamic programming: geld wisselen, hout hakken,
greedy algoritmen: geld wisselen, fractional knapsack

maximaal subarray: algoritme

Algorithm `maxSubarray(A, n)`:

Input: array A containing n integers

Output: maximum subarray sum

$B =$ new array of length n

$B[0] = \max(A[0], 0)$

$max = B[0]$

for $r = 1$ **to** $n - 1$ **do**

$B[r] = \max(0, B[r - 1] + A[r])$

$max = \max(max, B[r])$

done

return max

hier: $\mathcal{O}(n)$

ook gezien: in $\mathcal{O}(n^2)$ en in $\mathcal{O}(n \log(n))$

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- materiaal

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- materiaal

matrix vermenigvuldiging

- matrix vermenigvuldiging is associatief dwz $(AB)C = A(BC)$
je mag de haakjes zetten zoals je wilt
en dit bepaalt de complexiteit deels

matrix vermenigvuldiging

input: matrix A met p rijen en q kolommen
en matrix B met q rijen en r kolommen

Algorithm matrix – vermenigvuldiging(A, B):

```
new matrix  $C : p \times r$ 
for  $i := 1$  to  $p$  do
  for  $j := 1$  to  $r$  do
     $c_{ij} := 0$ 
    for  $k := 1$  to  $q$  do
       $c_{ij} := c_{ij} + a_{ik} b_{kj}$ 
```

tijdscomplexiteit wordt bepaald door pqr

hoe zetten we de haakjes?

- het aantal elementaire stappen hangt af van hoe de haakjes staan

$$A = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} \quad B = (1 \ 1 \ 1) \quad C = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

- $(AB)C$ levert $6 + 6$ vermenigvuldigingsstappen,
 $A(BC)$ levert $2 + 3$ vermenigvuldigingsstappen
- hoe vinden we een beste haakjes-configuratie?

matrix vermenigvuldiging: opsommen

- bekijk alle haakjes-mogelijkheden
- bereken per mogelijkheid het aantal operaties
- kies dan een beste haakjes-configuratie

MAAR

- duur:
aantal mogelijkheden is Catalan nummer van aantal matrices
exponentieel, bijna 4^n

matrix vermenigvuldigen: dynamic programming

- **probleem:**
geef beste haakjes voor $A_0 \cdot \dots \cdot A_{n-1}$
dimensie van A_i is $d_i \times d_{i+1}$
- $N_{i,j}$:
beste haakjes voor $A_i \cdot \dots \cdot A_j$
- **voorbeeld:**
stel de beste haakjes
 $(A_0 \cdot \dots \cdot A_i) \cdot (A_{i+1} \cdot \dots \cdot A_{n-1})$
dan is het aantal operates $N_{0,i} + N_{i+1,n-1} + 1$
- **definitie $N_{i,j}$:**

$$N_{i,j} = \min_{i \leq k < j} \{N_{i,k} + N_{k+1,j} + d_i \cdot d_{k+1} \cdot d_{j+1}\}$$

- **uitleg dimensies:**
 $A_i \cdot \dots \cdot A_k : d_i \times d_{k+1}$
 $A_{k+1} \cdot \dots \cdot A_j : d_{k+1} \times d_{j+1}$

matrix vermenigvuldigen: greedy

- kies steeds product met minimaal aantal operaties
- levert niet perse optimale oplossing

$$A = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} 1 & 1 \end{pmatrix} \quad C = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

- dan AB kost 4 en BC kost 6
- toch is $A(BC)$ met totaal 12 beter dan $(AB)C$ met totaal 16

matrix vermenigvuldigen: algoritme

eerst $N_{i,i} = 0$, dan $N_{i,i+s-1}$

matrixChain(d_0, d_1, \dots, d_{n-1}):

for $i = 0$ to $n - 1$ do $N[i, i] = 0$ done

for $s = 2$ to n do

for $i = 0$ to $n - s$ do

$j = i + s - 1$

$N[i, j] = +\infty$

for $k = i$ to $j - 1$ do

$ops = N[i, k] + N[k + 1, j] + d_i \cdot d_{k+1} \cdot d_{j+1}$

$N[i, j] = \min(N[i, j], ops)$

done

done

done

toepassing

- $d_0 = 2, d_1 = 1, d_2 = 2, d_3 = 4, d_4 = 3$.
- A_0 is 2×1 , A_1 is 1×2 , A_2 is 2×4 , A_3 is 4×3 .
- $N[0, 0] = 0, N[1, 1] = 0, N[2, 2] = 0, N[3, 3] = 0$
- $N[0, 1] = 4, N[1, 2] = 8, N[2, 3] = 24$
- $N[0, 2] = \min(0 + 8 + 8, 4 + 0 + 16) = 16,$
 $N[1, 3] = \min(0 + 24 + 6, 8 + 0 + 12) = 20$
- $N[0, 4] = \min(0 + 20 + 6, 4 + 24 + 12, 16 + 0 + 24) = 26$
- optimaal: $A_0 \cdot ((A_1 \cdot A_2) \cdot A_3)$.

dynamic programming: kenmerken

- geef structuur van een optimale oplossing
- geef recursief de waarde van een optimale oplossing
- bereken de waarde van een optimale oplossing
- construeer een optimale oplossing

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- materiaal

het werkt niet altijd

geef in graaf kortste pad van u naar v

dan: een deelpad van een kortste pad is zelf kortste

geef in graag langste cykel-vrije pad van u naar v

dan: een deelpad van een cykel-vrij langste pad is zelf niet perse langste

memoization

- **vaak**: bottom-up zoals bij houthakken
- **alternatief**: top-down met memoization: we onthouden suboplossingen

algoritme: voorwerk

- **input**: $X = [x_1, \dots, x_m]$ en $Y = [y_1, \dots, y_n]$
- **brute-force**: bekijk elk deelrijtje van X , in $\mathcal{O}(2^m)$.
- **LCS = longest common subsequence**
- **notatie**: $X_i = [x_1, \dots, x_i]$ en $c[i, j]$ lengte van een LCS van X_i en Y_j

langste gemeenschappelijke deelrijtje

- **bijvoorbeeld in bioinformatica**: vergelijk twee DNA-rijtjes en bepaal hoe 'similar' ze zijn kan door langste gemeenschappelijke deelrijtje te bepalen
- **deelrijtje**: wordt verkregen door elementen weg te laten
- **voorbeeld**: $[A, B, C, B, D, A, B]$ en $[B, D, C, A, B, A]$ hebben langste gemeenschappelijke deelrijtje $[B, C, B, A]$

algoritme

```
Algorithm LCS( $X, Y$ ):  
  new array  $C[0 \dots m, 0 \dots n]$   
  for  $i := 0$  to  $m$  do  
     $C[i, 0] := 0$   
  for  $j := 0$  to  $n$  do  
     $C[0, j] := 0$   
  for  $i := 1$  to  $m$  do  
    for  $j := 1$  to  $n$  do  
      if  $x_i = y_j$  then  
         $C[i, j] := C[i - 1, j - 1] + 1$   
      else  
         $C[i, j] := \max(C[i, j - 1], C[i - 1, j])$   
  return  $C[m, n]$ 
```

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- materiaal

knapsack 0/1: probleem

- **gegeven:**
verzameling S met n items
elk item i heeft gewicht w_i en benefit b_i
maximaal totaalgewicht W
- **doel:**
kies items $T \subseteq S$ zodat
 $\sum_{i \in T} b_i$ maximaal
onder constraint $\sum_{i \in T} w_i \leq W$
- **naieve aanpak:**
bekijk alle 2^n deelverzamelingen van S (hmm)
- **greedy werkt niet** (ook niet met gewogen waarden)

knapsack 0/1: voorbeeld

- 7 kilo goudstuk
- 5 kilo goudstuk
- 4 kilo goudstuk
- **rugzak voor 10 kilo! wat nu?**
- **de greedy aanpak levert 7 dus niet optimaal**

knapsack 0/1: idee algoritme

- S_k bevat elementen $1, \dots, k$
 - $B[k, w]$ is beste selectie uit S_k met totaalgewicht w
 - hoe vind je $B[k, w]$?
- als $w_k > w$: item k kan er niet bij
dus $B[k, w] = B[k - 1, w]$
- als $w_k \leq w$: item i kan (maar hoeft niet) erbij
dan $B[k, w] = \max\{B[k - 1, w], B[k - 1, w - w_k] + b_k\}$

knapsack 0/1: idee algoritme

- voor elke $k = 0, 1, \dots, n$ bekijken we S_k
- voor elke S_k bekijken we $w = 0, 1, \dots, W$
- in $\mathcal{O}(nW)$
stel $W = 2^n$ dan niet zo gunstig
- een pseudo-polynomiaal algoritme-idee
- wordt onwaarschijnlijk geacht dat iemand een polynomiaal algoritme vindt

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- materiaal

knapsack 0/1: voorbeeld toepassing

- item 1 met $w_1 = 3$ en $b_1 = 9$
- item 2 met $w_2 = 2$ en $b_2 = 5$
- item 3 met $w_3 = 2$ en $b_3 = 5$
- maximaal totaalgewicht $W = 4$

we runnen het algoritme:

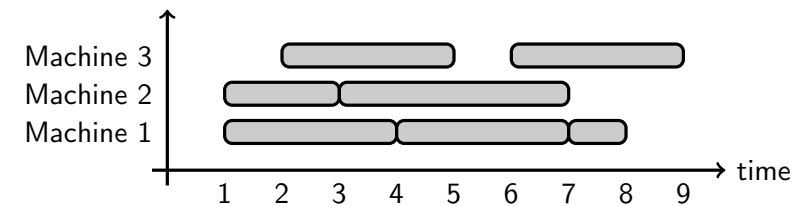
- $B[0, 0] = 0, B[0, 1] = 0, B[0, 2] = 0, B[0, 3] = 0, B[0, 4] = 0$
- $B[1, 0] = 0, B[1, 1] = 0, B[1, 2] = 0, B[1, 3] = 9, B[1, 4] = 9$
- $B[2, 0] = 0, B[2, 1] = 0, B[2, 2] = 5, B[2, 3] = 9, B[2, 4] = 9$
- $B[3, 0] = 0, B[3, 1] = 0, B[3, 2] = 5, B[3, 3] = 9, B[3, 4] = 10$

task scheduling: voorbeeld

doe alle taken op zo min mogelijk machines
taken:

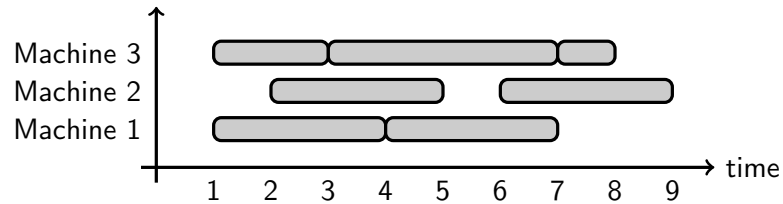
$[1, 4], [1, 3], [2, 5], [3, 7], [4, 7], [6, 9], [7, 8]$

indeling:

task scheduling

- gegeven: verzameling T van taken met begin- en eind-tijd
- schedule alle taken op zo min mogelijk machines

task scheduling: correctheid algoritme

- stel algoritme gebruikt m machines,
- er is een schedule met minder dan m machines
- bekijk toekenning van machine m door algoritme
- laat geen ruimte voor alternatieven

task scheduling: algoritme

- greedy choice:
 - kies steeds taak met kleinste begin-tijd
- neem alleen nieuwe machine erbij als echt nodig

taskSchedule(T, \vec{s}, \vec{f}):

$m = 0$ number of machines

sort T such that elements are ascending w.r.t. s_i

while $\neg T.isEmpty()$ **do**

$i = T.remove(T.first())$

if a machine $j \leq m$ has time for task i **then**
 schedule i on machine j

else

$m = m + 1$

 schedule i on machine m

done

scheduling tijd

- n klanten bij postkantoor, elk met geholpen-tijd t_i
- doel: minimaliseer aanwezig-tijd van alle klanten samen
- hoeveel verschillende volgordes zijn er?
- geef greedy algoritme dat een beste volgorde geeft

scheduling met deadlines

elke taak i heeft:

- een deadline d_i
- een benefit b_i
- duur 1

vraag: geef een uitvoerbare verzameling taken met maximale totale benefit

gewogen grafen: definitie

- $G = (V, E)$
 G : de graaf
 V : verzameling knopen (vertices)
 E : verzameling paren van knopen (kanten, edges)
(kan met of zonder richting)
- $w : E \rightarrow \mathbb{R}^+$
elke kant e heeft een positief gewicht $w(e)$

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- materiaal

gebruik van grafen

- circuits
- networks
- google maps
- ...x

implementatie van een graaf

Vertex stores:

- element

Edge stores:

- element
- start-point and end-point

Edge List Structure

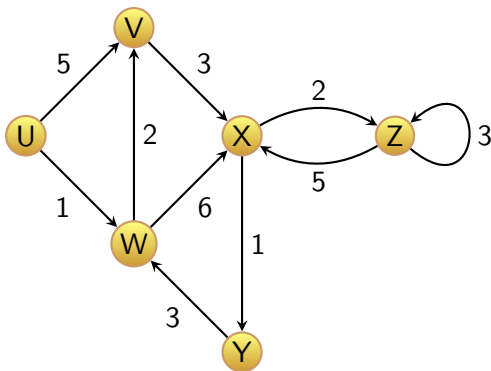
Graph is stored as list of vertexes and list of edges.

Adjacency List Structure

Graph is stored as list of vertexes. Each vertex stores:

- element
- list of (outgoing and incoming) edges

gewogen grafen

implementatie van een graaf

graaf met n knopen en m kanten

	Edge List	Adjacency List
<code>outgoingEdges(v)</code>	$\mathcal{O}(m)$	$\mathcal{O}(\text{deg } v)$
<code>areAdjacent(v, w)</code>	$\mathcal{O}(m)$	$\mathcal{O}(\min(\text{deg } v, \text{deg } w))$
<code>insertVertex(o)</code>	$\mathcal{O}(1)$	$\mathcal{O}(1)$
<code>insertEdge(v, w, o)</code>	$\mathcal{O}(1)$	$\mathcal{O}(1)$
<code>removeVertex(v)</code>	$\mathcal{O}(m)$	$\mathcal{O}(\text{deg } v)$
<code>insertEdge(e)</code>	$\mathcal{O}(1)$	$\mathcal{O}(1)$

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad

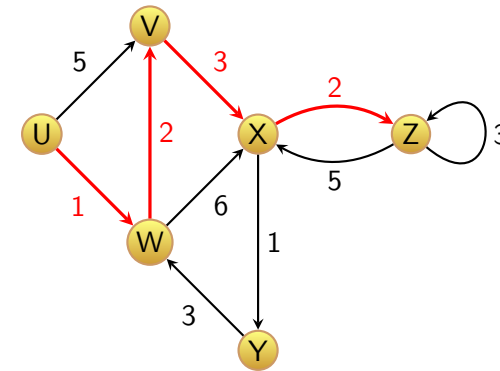
• materiaal

kortste pad

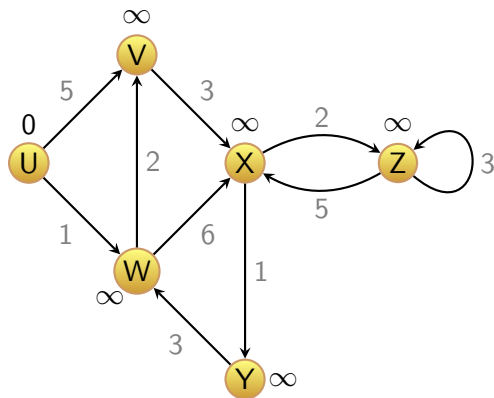
- **input:**
graaf $G = (V, E)$ met $w : E \rightarrow \mathbb{R}^+$, en knoop $v \in V$
- **afstand:**
 $d(v, u)$ is het kleinste totaalgewicht van een pad van v naar u
lengte kortste pad
- **output:**
 $d(v, u)$ voor alle $u \in V$

kortste pad: voorbeeld

van U naar Z met gewicht 8

Dijkstra's kortste pad algoritme voorbeeld

Dijkstra's kortste pad algoritme

- **input:**
 $G = (V, E)$
 $w : E \rightarrow \mathbb{R}^+$
 $v \in V$
- **output:**
 $D[u] = d(v, u)$ voor alle $u \in V$
- **init:**
 $D[v] = 0$
 $D[u] = \infty$ voor alle $u \neq v$
doe alles in priority queue Q
- **while:**
 $Q \neq \emptyset$ do
neem en verwijder $u \in Q$ met $D[u]$ minimaal
update: voor alle burens z van u doe
als $D[u] + w(u, z) < D[z]$ dan $D[z] = D[u] + w(u, z)$
- **return:**
 $D[u]$ voor alle $u \in V$

Dijkstra's Algorithm

DijkstraDistances(G, s):

```
Q = new heap-based priority queue
(set all distances to  $\infty$  except for  $s$  with distance 0)
for each  $v \in G.vertices()$  do
  if  $v == s$  then  $v.setDistance(0)$  else  $v.setDistance(\infty)$ 
   $h = Q.insert(v.getDistance(), v)$  (returns heap node)
   $v.setHeapNode(h)$ 
while  $\neg Q.isEmpty()$  do
   $v = Q.removeMin()$ 
  (update the distance of all neighbours)
  for each  $e \in v.outgoingEdges()$  do
     $w = e.endPoint()$ 
     $d = v.getDistance() + e.getWeight()$ 
    if  $d < w.getDistance()$  then
       $w.setDistance(d)$ 
       $Q.replaceKey(w.getHeapNode(), d)$ 
done
```

kortste pad: complexiteit

- n knopen en m kanten
- **init:**
 n keer in $\log(n)$ dus in $\mathcal{O}(n \log n)$
- **while:**
 n keer verwijder kleinste in $\log n$ dus in $\mathcal{O}(n \log n)$

geef buren in $\mathcal{O}(\deg(u))$ en update z in $\mathcal{O}(\log n)$
dus in $\sum \deg(u_i) \log n$

NB: $\sum \deg(u_i) = 2m$ (Thm 6.6)
dus while in $\mathcal{O}((n+m) \log n)$
samenhangend dus $m \geq n-1$ dus $\mathcal{O}(m \log n)$

kortste pad implementatie

- priority queue Q als heap
- graaf G met adjacency list
lijst met knopen,
per knoop inkomende en uitgaande kanten
daardoor: geef alle buren van u in $\mathcal{O}(\deg(u))$

kortste pad: correctheid

B: als u aan cloud wordt toegevoegd dan $D[u] = d(v, u)$

bewijs:

Stel niet. Bekijk de eerste u met $D[u] > d(v, u)$. Dan: er is een kortste pad $P: v \rightarrow^* y \rightarrow z \rightarrow^* u$ met $|P| = d(v, u)$, en z de eerste knoop niet in de cloud.

We gaan een tegenspraak afleiden. We gebruiken:

$D[z] \leq D[y] + w(y, z) = d(v, y) + w(y, z) = (!)d(v, z)$.

$$\begin{aligned} D[u] &\leq D[z] && \text{anders was } z \text{ gekozen} \\ &= d(v, z) && \text{zie boven} \\ &\leq d(v, u) \\ &< D[u] \end{aligned}$$

Tegenspraak. Dus aanname 'stel niet' onwaar. Dus B waar.

schema

- recap
- matrix vermenigvuldiging
- dynamic programming
- langste gemeenschappelijke deelrijtje
- knapsack 0/1
- task scheduling
- grafen
- kortste pad
- **materiaal**

extra materiaal

- voor integer vermenigvuldiging

materiaal

- boek 5.3, 5.1
- boek 6.2
- boek 7.1.1
- zie ook boek 9,4 voor LCS